MERKVRYVSZ POLSKI EXTRAORDYNARYINY.

De Data 6. Iunii 1661.

Zamykaiący w sobie

Trzynaśćie Artykułow od Kommiſſarzow Angielſkich, Poſtom ExtraOrdinaryinym Holenderſkim podáne.

Opiſanie Koronácyey KROLA Angielſkiego,

Trzynaśćie Artykułow od Kommiſſarzow Angielſkich, Poſtom ExtraOrdynáryinym Holenderſkim podáne.

I.

SOcietas Indiæ Orientalis, Societas --- alijq; Mercatores & ſubiecti Maieſtatis Suæ, ante ineundum Tractatum Confederationis inter Sereniſsimum Angliæ Regem, & fæderati Belgij Prouincias, potiantur poſtulatis ſuis, pro damnis quæ Hollandiæ Societas Orientalis, alijque dictae Prouinciæ ſubiecti ipſis intulerunt, atq; reparatio, & ſatisfactio ea de cauſa debita Angliæ, Societati Indiæ Orientalis plene exoluatur ante egreſsum claſsis, quæ iam a fæderatis Prouincijs paratur ad Indiám Orientalem nauigatura. A ij

II.

Vt Angliæ Societati Indiæ Orientalis nulla omnino moleſtia, vel impedimentum impoſterum fiat, ab illis dictæ Prouinciæ ſubiectis, in ſuo commercio ad aliquem portum, vel loca ſita intra limites Regali Maieſtatis ſuæ diplomate deſignatos. Sed vt liberæ eant redeantq; cum nauibus & famulis ſuis, maneantq; & mercaturam exerceant cum quibus libet Indiæ natiuis, vel alijs qui non ſunt immediate Hollandiæ famuli.

III.

Vt prætextu, vel belli denunciati, vel obſidionis factæ aduerſus vllos Indorum, in vllis locis vel partibus limitumue dicto diplomate deſignatorum, Hollandi nullo modo impediant, aut morentur liberum egreſsum Societatis Angliæ nauium, mercium & famulorum.

IV.

Neque moleſtiam, nec turbas creent nauibus aut famulis dictæ Societatis, dum mercantur vel exportant aliqua Indiæ mercimonia, ab aliquibus natiuis prætextu cuiuſcunq; tractatus, quem Hollandi fecerunt, vel facturi ſunt, cum dictis natiuis de ijſdem mercimonijs ſibi integre reſeruandis.

V.

Vt Nauarcha cuiuſcunq; nauis aut nauigij, ſiue ad Anglos ſpectantis, ſiue ad vllos natiuos, aut populos quibuscum dicta Societas Anglica mercaturam agat, egerit aut actura ſit intra limites Diplomatis, (modo dicti natiui aut populi bellum non gerant contra Hollandos) licentiám aut paſsaportum exhibentes a dicta Societate vel aliquo Præſide. aut conſilio dictæ Societatis factoriam agente in aliqua parte Indiæ, non amplius viſitentur in portu aut in mari ab vlla Belgij fœderati naue vel miniſtro, nec vllo modo detineantur ab incæptis itineribus libere & immediate proſequendis ad vllas Angliæ plantationes, fortalitia, factorias, aut reſidentias.

VI.

Vt nulla Indica Nauis, Cymba, aut cuiuſcunque generis

nauium

nauium (etiamsi ad Hollandorum hostes pertineant) intercipiatur vel detineatur ab Hollandis in transitu suo, ab vllo portu aut loco in India versus aliquam ejusdem stationum vel aliquam factoriam, modo apud se habeant scriptum testimoniale agentis aut negotiatorum dictæ Societatis, aut nauigij cuiuscunq; ad dictam Societatem pertinere & importandum esse in aliquam nauem vel naues Anglicas, in data statione vel alia Anglorum factoria manentes, nec vllum nauigiorum in reditu suo intercipiatur.

VII.

Vt nullus Indorum cuiuscunq; conditionis (quamuis Hollandorum declaratus hostis) qui in aliquo dictæ Societatis fortalitio vel plantatione, commorari atq; habitare voluerit. ab Hollandis impediatur illuc transiens, vel conturbetur ibidem manens: modo dicti natiui Indiæ facultatem habeant. a Præfecto talis fortalitij vel plantationis, vt illic se tuto recipiant.

VIII.

Vt Inula Tonlerona protinus reddatur dictæ Societati, vel in eorum manus quos ad eam recipiendam deputauerit, atq, d'cta redditio plane & absolute fiat absque vlla conditione, quacumq, virtute fœderis Anno 1632. inter Carolum I. Regem Angliæ, & Ordines fœderati Belgij.

IX.

Vt omnes conditiones ac securitates in hisce articulis prouisæ & factæ pro Maiestatis suæ subiectis Europæis, in partibus Indiæ Orientalis extendantur ad omnes & singulas Indiæ nationes: quæ iam recipiuntur in Maiestatis suæ dictionem ac tutelam, quæque ita recipi agnoscentur á tali ministro vel ministris quos Sua Majestas in eam rem delegauerit.

X.

Vt omnia quæ commercium & rem mercatoriam ſpectant reducantur ad primas concessiones a Prouincijs fœderatis Belgij declaratas, tam in ipſorum contractu generali 9. Ianuarij 1586. quam magis particulari 14. Iulij 1598. abſq; vlla interpretatione vel vllo modo, Tractatum, ſuper ea re admittendo.

XI.

Vt Ordines tam Generales quam Prouinciales, omneſque eorum Ciuitates & Oppida extinguant aboleantq; omnes naues præſidiarias (quas Conuoiers appellant) Licentas, impoſitiones, pecunias, dictas conſumptiones, keylgelt, prohibitiones, importationes, vel vllas alias taxationes, aut vectigalia quæcunq; de vel ſupra importatione, vel venditione vllius Anglici panni, aut laneæ manifacturæ nunc factæ, aut imposterum faciendæ, quocunq; nomine vel nominibus appellatur, ſiue textæ & tinctæ, ſiue intextæ & natiui coloris: atq; dictæ Prouinciæ, Ciuitates & Oppida nihil huiuſmodi imposterum faciant aut facere conentur, ſe ſeque obligent, vt omnis tam tantum fiat in Oppido increatorio (vulgo S. Maſtornn) per bonos viros ex vtraq; parte ſecundum Tractatus & antiquas conſuetudines.

XII.

Vt Domini Ordines nulla imponant vectigalia, portoria, vel quælibet alia jura aut debita ſoluenda pro vllis Anglicis, pannis aut alijs manufacturis, laneis tinctis aut non tinctis intra eorum terras, quando inde exportantur vel per mare in exteras regiones, vel per fluuios & Canales mediterraneos, in terra & Dominium vicinorum, ſupra quod in ijs ipſorum pannis & laneis mercibus imponitur, vel imponetur.

XIII.

Vt Domini Ordines renouent edictum ſiue programma 12. Auguſti 1556 editum, idemq; faciant quotannis promulgari, & pro futuro in effectum deduci.

Opisanie Koronacyey KAROLA II. Krola Angielskiego, dniá 3. Maiá w Londynie.

W Niedźiele Koronácya poprzedzáiąca/ die prima Maij, przenocowawßy Krol w Towr (iest to Zamek Londynsti/ gdźie Krolowie ante coronationem de Lege & consvetudine retyrowáć sie powinni. Názáiutrz wiazd z Tovr przez miáste Londynáż do Withalu zabáwił. Vlice przez ktore miał Krol iechać ßtákietámi rozprzestrzenili Mießczánie/ y sámi ßámi pieknymi/ iáko też y Cechowym ordynkiem ozdobnie bárdzo Akt ten wyrázili Około godziny 9. w poniedźiałek/ pierßy wstęp Tryumfu widźiáło Miáste/ piáći Trebáczow z dobosem/ ozdobionych herbámi Xiążęcia de Iorck. Zá ktorymi 140. Kaytárow/ y 40. Pokoiowych tegoż X. nástępowali.

Po tych 110. Person kostowno bardzo vbránych.

Pokoiowi y Dworzánie Káwálerow de la Jartiere.

Dworskich Officialistow/ y Práktykow dwádźieścia.

Zá tymi czterdźieści Pokoiowych Krolewskich.

70. Káwálerow de la Jartiere w Purpurowych Togách Kryz złoty ná głowie/ y ná piersiách káżdy z nich miał.

Zá tymi Sędźiowie Justicyey Nadworney w Togách tákże/ w kápelußách iedwabnych.

Dwáy Heroldowie. Zá tymi dwáy Márßáłkowie.

Pięć Trebáczow z dobosámi/ ci Srebrne Traby mieli z herbámi Krolewsliemi.

Po tych Podskárbi Krolewski z Adiutántámi.

Grassow dwánaśćie w długich ßátách.

Trzydźieści Vice-Comites z Synami swemi/ tymże stroiem.

Czterech Heroldow po nich.

Trzydźieści czterech Herczogow/ ábo Xiążat z Synámi/ kázdemu Slachcić ieden prowádził koniá/ y przy boku záraz Pagia, y 8. Lákáiow/

Trzech Márquezow álbo Márgrábiow.

Zá tymi wielki Kánclerz y z wiela Pánow.

Xiążęciá Ormundtá 8. oſob/ ktorzy wielkie Srebrne Tarcże z herbámi Xiążęcymi ná rámionách preſentowáli.

Dwáy Pánow potym iechálo/ ktorzy Xiążąt Aquiliey y Apuleiey wyrażáli oſoby.

Zá tymi ze Slachtą y z Officyerami w liczbie gromádney Xiąże de Jorck nástępował/ ktoremu pośpolſtwo głoſem wielkim/ Viuat Xiąże de Jorck życzyli.

Zá ktorymi Vrzędnicy iechali/ Krolewſkie Kleynoty y Scepträ nioſący.

Po nich Herćzog Kichemont Mieć w reku trzymał/ á záraz Krol ſam/ ná koniu wybornym/ Rycerſko vbrány/ ktoremu pośpolſtwo życzliwemi głoſámi winßowáło/ Viuat Carolus Rex Angliæ. Zá nim Herćzog/ Máż śiwy/ prowádził ná powodzie koniá Krolewſkiego/ przy ktorym 8. Rycerzow w ßátách Pielgrzymſkich/ kápáluße ßerokie po Pielgrzymſku/ máiąc włoſy zawiązáne. Po tych Dobos w kotły biiący/ á zá nim dwáy záś okryći ná ſpoſob dzikich ludźi piorámi rożnie fárbownymi/ ktorzy prowadzili miedzy ſobą konika mátego.

Ná bokách Krolewſkich 100. Alabartnikow okrywáli przyſtęp.

Záraz Gwárdyey Krolewſkiey 200. koni.

Gwárdyey Generałá Monká 100. ludźi.

Gwárdyey z Tour 69. Mezow/ y trwał ten wiazd przez dwie godźinie.

Z Withalu we Wtorek/ Krol woda ná Opactwo Weſtmunſter do Kośćiołá przyiechał/ ná brzeg wyśiadáiącemu ſukno błękitne ßeroko położono. 10. Horągwi Zołnierzow Krolewſkich/ pikámi złożywßy vlice od brzegu aż do Kośćiołá vczynili wolne prześćie/ od ludźi ćiſnących ſię vprzątáiąc. A naprzod ßli przed Krolem/ Trębaczow y bębniſtow liczbá nie máłá/ zá nimi Káwalerowie de la Iartiere wßyſcy pießo z odkrytymi głowámi. Po nich Stany Slácheckie/ y Officyáliſtowie/ zátymi 10. Biſkupow / z wielkim podziwieniem po Kátholicku przybráni.

Mu-

Muzyká y Capella Krolewſka w białych ßatach za nimi.

Po tych/ Slachtá/ y Lord maior, z Woytámi Londyńſkiemi.

Graffow w liczbie 50. wßyſcy w Czerwonych ßátách.

Zá tymi nieśli Vrzędnicy inſignia Krolewſkie/ Korone/ Sceptrum: iabłko Krolewſkie/ y trzy Miecze/ v inne ornamenta.

Krol ſam potym poſtępował/ pod niebem námiotowym/ złotem bogato ozdobnym/ ktore 6. Pánow Kolumnami Srebrnemi nad Krolem vnośili.

Száte miał na ſobie Czerwonego koloru/ biała z czarną mieniły fárby ná podßewce. Czerwony kápeluß na głowie/ ná podobieńſtwo Kurfirſtow miter. Wiele bardzo Pánow prowádźiło go/ áż do Kośćiołá Abtáykirche názwánego/ gdzie Koronacyey mieyſce deſignowano. A w tym we wßyſtkie dzwony vderzono.

Przed Chorem w Kośćiele wybudowano było Teátrum ná pięć ſtopni wyſoko od ziemie/ gdźie śiedzenie od złotá bogáte vczynili dla Krolá. Było znowu drugie takież siedzenie niżey zrobione/ ná ktorym Krol vśiadł/ á wkoło niego Vrzędnicy Koronni/ tam gdy máło co pośiedźiał między dwiemá Arcybiſkupámi/ de Canterbury, y de Iorck wprowádzony ieſt ná Theatrum, y tám pytány był od tychże/ ieżeli to ieſt Kroleſtwo/ y ći ludźie nád ktorymi chceß Pánować/ ná co odpowiedźiał Krol/ Tak ieſt; natychmiaſt czterey Vrzędnicy odezwali ſię do pośpolſtwá ze czterech rogow Theatrum/ pytáiąc/ iezli oni przytomnego na Thronie Krola Károlá/ za właſnego Páná tey Korony Angielſkiey przyimuią/ y przyznawáią. Pośpolſtwo/ odezwało ſię iednoſtáyni głoſámi zezwalaiąc y przyznawaiąc. Zátym Arcybiſkup przeczytał mu Przywileiá Koronne/ á Krol powſtawßy z Thronu/ zſtąpił ná niżße pierwßę śiedzenie/ gdźie Biſkupi y Senatorowie poczęli mu wielką cześć oddawáć. Potym ſkłonił ſię ná modlitwę/ po bok choru.

W ſa-

W ſámym chorze Ołtarz przybrano było Złotem y Srebrem po Rátholicku/ á po ſtronách ſiedzeniá dla Senatorow/ przy boku Ołtarzá ſtołek Krolewſki poſtáwiono/ á iáko odprawił modlitwy Krol/ na tymże ſtołku przy Ołtarzu vśiadł/ Arcybiſkup de Lánkáſter przyſtapiwßy ſię do nieg̃/ czytał nád nim z Kśiąg. Po odczytániu znowu Krolá wprowádzili ná Theatrum pierwßе/ ćiż dwáy Biſkupi/ tám dźiedźicznym Krolem y práwdźiwym obwołáli iego/ á ztámtąd wßyſcy Biſkupi y Graffowie prowádźili do Ołtarza/ gdźie odłożywßy po rámioná ßáty Krolowi/ namázáli mu głowę/ rámioná/ y pierśi oleiem. Potym włożono ná niego ßáty Złote/ y Miecz do boku przypaſano/ á ná Thronie przed Ołtarzem poſadzono/ y tám dwáy Arcybiſkupi y Graffowie Czterey/ włożyli Koronę iemu ná głowę/ Dwá Sceptra Złote do rąk oddáli.

Po tym Akcie vdáł ſię Krol ná modlitwę/ y odpaſał Miecz od boku/ pocáłowawßy położył na Ołtarzu/ á záraz Milord Lancaſter, przypiął mu do nog oſtrogi/ y wdźiał mu ná ręce iegobiałe rękawiczki. Znowuż Krol voał ſię ná modlitwę.

A w tym Graff Southanpton wźiął z Ołtarza Miecz/ y zpochew wyiąwßy/ podnioſł go przed Krolem/ y vderzył końcem w ziemię/ Krol powſtawßy/ vśiadł porym ná Thronie/ ktoremu tenże Graff pokázał Priuilegia Koronne/ y zdiąwßy rękawiczki białe z rąk Krolewſkich/ włożył Mannelle żeláźne/ á Krol też záraz ná Miecz goły położył dwá pálcá/ ná potwierdzenie tey przyśiegi/ ktorą iuż przedtym na Seymie Koronnym Stanom vczynił był. Przypáſano mu potym tenże Miecz/ y poſadzono ná Thronie/ y w ten czas Generalem Amniſtiam wßeláкiego zdradźiectwá obwołano.

A gdy rzucżono honoris darunek Poſpolſtwu Srebrne y złote mynice/ począwßy od Arcybiſkupá/ wßyſcy kołem rękę Krolowi całowáli. We Srodę ogniem rákietow 700 y dźiał weſołość wyrazáiąc/ ákt koronáciey dokończyli.

W WARSZAWIE. Przeſz IANA ALEXANDRA, GORCZYNA. Dniá 6. Iunij A. 1661. Cum priuil: S. R. M.